

Un număr vechi 1 leu

CURIERUL JUDICIAR

DOCTRINA — JURISPRUDENȚA — LEGISLAȚIUNE — ECONOMIE POLITICA — FINANȚE

DIRECTOR: D. ALEXANDRESCO

PRIM-REDACTOR: I. N. CESĂRESCU

ABONAMENTUL

pe an 30 lei; 6 luni 16 lei; 3 luni 8 lei

Studentii plătesc pe jumătate

Străinătatea: 40 lei pe an, 20 pe 6 luni

A P A R E

de două ori pe săptămână sub redacțiunea unui comitet

Abonamentele se plătesc tot-d'a-una înainte

REDACȚIA ȘI ADMINISTRAȚIA

BUCURESCI

6, Splaiul Brâncoveanu Voevod, 6

Vis-à-vis de Palatul Justiției

Odată cu acest număr distribuim abonaților noștri în curent cu plata abonamentului și TABLA de MATERII pe anul 1900. Cerem scuze abonaților pentru întârzierea făcută și promitem că tabla materiilor pe anul acesta să o distribuim la începutul lui Ianuarie viitor.

S U M A R

Autenticitatea unui act împiedică ea pe partea care a contractat în forma autentică de a ataca convenția pentru cauză de eroare? (Soluție negativă) de d. D. Alexandresco.

JURISPRUDENȚA ROMÂNĂ:

Inalta Curte de casație și justiție, s. I: *Societatea de Economie «Teleormanul» cu Primăria comunei Alexandria.*

Curtea de apel din București, s. II: *Primul-procuror al tribunalului Ilfov și Nimfi Popazu în afacerea Ștefan Gorăneanu și Nelly Bozianu.*

Bibliografii.

Autenticitatea unui act împiedică ea pe partea care a contractat în forma autentică de a ataca convenția pentru cauză de eroare?

— Soluție negativă —

(Consultatie dată în favoarea D-lui Idel Wolf Nathansohn spre a-i servi înaintea trib. din Berlin).

Un comerciant din Berlin contractează cu un comerciant din România o vânzare de produse, constatând raportul lor juridic prin un act autenticat de trib. Ilfov, secția de notariat. Comerciantul din Berlin atacă înaintea tribunalelor germane această convenție pentru cauză de eroare și vrea să cunoască părerea noastră în această privință.

Înainte de a răspunde la această chestiune, câtă mai întâi să definim eroarea și să vedem în care cazuri ea poate să producă anularea contractului atât după legea română cât și după legea germană.

Savigny numește eroare acea stare intelectuală în care ideea realității este întunecată și ascunsă prin o idee falsă. «*Irrthum überhaupt ist des Zustand des Bewusstseins, in welchem die wahre*

Vorstellung eines Gegenstandes von einer unwahren verdeckt und verdrängt wird» (1).

Eroarea este deci o credință care nu este conformă cu adevărul. Ea nu trebuie însă confundată cu ignoranță (*Unwissenheit, ignorantia*), care consistă în absența totală a oricărei noțiuni, deși efectele juridice ale ignoranței sunt aceleași ca și ale erorii (2).

N'ar trebui să se creadă că eroarea în care a căzut una din părți, sau amândouă, produce în totdeauna aceleași efecte; căci, în unele cazuri, ea face ca convenția să fie *inexistentă*, în altele, numai *anulabilă*, ear în altele nu are nici o înrîurire asupra validității convenției.

Eroarea face ca convenția să fie *inexistentă*: 1° când cade asupra naturii ei; 2° când cade asupra obiectului ei, *in ipso corpore rei* (3); 3° când cade asupra însuși existenței cauzei obligației, adică când se crede că obligația are o cauză, pe când, în realitate, ea nu are nici una (art. 966 C. civ.).

Convenția nu este însă *inexistentă*, ci numai *anulabilă*, când eroarea este *substanțială*, adică când cade asupra *substanței* obiectului convenției, și când ea cade asupra persoanei, însă numai în cazul când s'a contractat în vederea unei anumite persoane (*intuitu personae*). În toate celelalte cazuri, eroarea nu are, după legea română, nici o înrîurire asupra validității convenției, când, de exemplu, ea ar cădea asupra calităților nesubstanțiale a lucrului ce face obiectul convenției, asupra motivului său mobilului ei, asupra valorii lucrului, numelui persoanei cu care s'a contractat, etc.

Prin urmare, aceste sunt principiile care vor

(1) Savigny, *System des heutigen römischen Rechts*, III, § 115, ab initio, p. 111 (Berlin, 1847). Cpr. Windscheid, *Lehrbuch des Pandektenrechts*, I, § 76 urm.

(2) Savigny, *op. și loco supra cit.*

(3) Pentru aceste cazuri Romanii diceau: *Non videntur consentire qui errant*; sau *nullus errantis consensus*, sau în fine: *errantis nulla voluntas est*.

trebui să se aplice în specie de tribunalele germane, dacă ele vor aplica legea română, la care probabil părțile s'au referit când au contractat în România. Ori, în fapt, constatându-se că cumpărătorul a înțeles să cumpere grâu care se seamănă primăvara, i s'a vândut grâu de toamnă, eroarea, în specie, existând asupra unei calități substanțiale, contractul va trebui să fie anulat, dacă ea va fi dovedită înaintea judecătorilor ⁽⁴⁾.

Imprejurarea că părțile au recurs la un act autentic pentru a constata raportul lor juridic nu împiedică anularea convențiunei constată prin acest act. Credința care rezultă din actul autentic nu este întru nimic atinsă, fiind cât nu este vorba de o eroare comisă de funcționarul care a instrumentat asupra faptelor ce el avea misiunea de a constata, ci de o eroare asupra substanței lucrului vândut. Părțile care au intervenit într'un act autentic pot tot-d'a-una să dovedească eroarea substanțială de care ele au fost victimă, și lucrul este așa de adevărat în cât vom vedea îndată că însuș trib. superior din Berlin a admis această soluțiune prin interpretarea unor texte din *Allgemeines Landrecht*.

Legea romană, care consacră această soluțiune în termeni formal, este deci și astăzi în vigoare: «*In omnibus negotiis contrahendis, si error aliquis intervenit, ut aliud sentiat (puta) qui emit, aut qui conducit, aliud qui cum his contrahit, nihil valet quod actum sit*» ⁽⁵⁾.

Vândătorul, care primește a se judeca înaintea tribunalelor germane, susține însă că nu legea română, ci cea germană este aplicabilă în specie.

Dacă tribunalele germane ar primi această idee, totuși contractul este anulabil în specie și după legea germană.

În adevăr, contractul dintre părți încheiat în România, fiind făcut la 1898, adică înainte de aplicarea noului Cod german, care, precum se știe, n'a devenit aplicabil în toată Germania de cât la 1 Ianuar 1900, va trebui să se aplice legea care era în vigoare în momentul contractării, adică Codul general prusac, *Allgemeines Landrecht für die Preussischen Staaten*.

Or, eată ce găsim în acest Cod în privința erorii (§ 75, I, IV): «Eroarea asupra punctului esențial al afacerii sau asupra obiectului principal al voinței emise, face ca această din urmă să nu fie validă»; și art. 77 din acelaș Cod adaugă: «Manifestarea unei voințe devine de asemenea nulă prin eroarea asupra calităților ce se presupunea expres că are persoană sau lucrul» ⁽⁶⁾.

În baza acestor texte, tribunalul superior din Berlin a anulat, cu drept cuvânt, un contract autentic, punând în principiu că eroarea substanțială împiedică consimțământul părților de a avea loc ⁽⁷⁾.

Aceste principii sunt elementare în materie de eroare. De aceea le găsim consacrate și în noul Cod german. Eată, în adevăr, cum se exprimă art. 119 din acest Cod: «Acela care, în momentul emiterii declarațiunei voinței sale, era în eroare asupra cuprinsului ei, sau care nu vocea să facă o declarațiune având acest cuprins, poate să ceară anularea declarațiunei sale, de câte-ori este loc de a se admite că el n'ar fi făcut-o, dacă ar fi avut cunoștință despre adevărata stare a lucrurilor, presupunându-se din partea sa o apreciere sănătoasă a situațiunei. Este loc de a se considera de asemenea ca o eroare asupra cuprinsului declarațiunei aceea relativă la oarecare calități a persoanei sau a lucrului, dacă aceste calități ar fi de așa natură în cât să poată, din punctul de vedere practic al lucrurilor, să fie considerate ca esențiale» ⁽⁸⁾.

Prin urmare, convenția părților ar fi anulabilă și după acest Cod, pentru că chiar după dânsul, eroarea este o cauză de nulitate de câte ori ea este *esențială*, adică de câte-ori, fără dânsa, declarația voinței părții n'ar fi avut loc sau cel puțin ar fi fost făcută în alte condițiuni.

Conclusiune. Așa dar, ori din ce punct de vedere am privi chestiunea, ori ce lege s'ar aplica în specie, convenția constatată prin actul autenticat la București va trebui să fie anulată, dacă se va dovedi o eroare substanțială.

D. Alexandresco

dieselbe ungültig. — «Auch Irrthum in ausdrücklich vorausgesetzten Eigenschaften der Person oder Sache vereitelt die Willenserklärung».

⁽⁷⁾ Aceiaș soluție fusese consacrată de tribun. de prima instanță din Carthaus și de acel de a doua instanță din Marienverder. V. J. Clunet, anul 1877, p. 241.

⁽⁸⁾ «Wer bei der Abgabe einer Willenserklärung über deren Inhalt im Irrthume war oder eine Erklärung dieses Inhalts überhaupt nicht abgeben wollte, kann die Erklärung anfechten, wenn anzunehmen ist, dass er sie bei Kenntnis der Sachlage und bei verständiger Würdigung des Falles nicht abgegeben haben würde. — Als Irrthum über den Inhalt der Erklärung gilt auch der Irrthum über solche Eigenschaften der Person oder der Sache, die im Verkehr als wesentlich angesehen werden». Veđi asupra acestui text, Kühlenbeck, Von den Pandecten zum bürgerlichen Gesetzbuch; Hachenburg, Das bürg. Gesetzbuch für das deutsche Reich (vortrage); Hölder, Kommentar zum allgemeinen Theil des bürg. Gesetzbuchs; Planck, Bürgerliches Gesetzbuch; R. Saleilles, De la déclaration de volonté (Paris, Pichon, 1904), p. 11 urm., etc.

⁽⁴⁾ Cpr. Laurent, XV, 493. Cas. fr. D. P. 67. 1. 248.

⁽⁵⁾ L. 57, Dig., De obligationibus et actionibus 44, 7.

⁽⁶⁾ «Irrthum in dem Wesentlichen des Geschäftes, oder in dem Hauptgegenstande der Willenserklärung macht

JURISPRUDENȚA ROMÂNĂ

INALTA CURTE DE CASAȚIE ȘI JUSTIȚIE, Secția I

Audiența de la 28 Februarie 1901

Președenția D-lui GR. LAHOVARI, Președinte

Societatea de Economie «Teleormanul» cu Primăria comunei Alexandria

Casație. — Competență. — Hotărîri ce nu sunt definitive. — Acte judecătorești. — Exces de putere. — (Art. 36 al. 2 din legea organică a Curții de casație).

Persoană juridică. — Societate recunoscută ca persoană morală și autorizată a funcționa. — Dacă poate sta valabil în justiție prin procurator. — (Art. 254 P. civ.).

1. Curtea de casație este competentă să se pronunțe asupra cererilor de recurs făcute contra hotărîrilor, fie și nedesăvârșite sau actelor judecătorești, de ori ce instanță, care ar cuprinde un exces de putere.

2. O societate recunoscută ca persoană morală și autorizată să funcționeze conform statutelor sale, are existență legală și deci poate să stea valabil în justiție și să fie reprezentată printr'unul din membrii consiliului său de administrație dacă are procură în regulă.

Decisiunea 93/901. — Casat jurnalul tribunalului Teleorman cu No. 6627/900 după recursul făcut de societatea de Economie «Teleormanul» în proces cu Primăria orașului Alexandria.

Curtea,

Ascultând citirea raportului făcut în cauză de d-l consilier G. N. Bagdat ;

Pe d-l avocat Tache Ionescu din partea recurentă societatea de Economie «Teleormanul», în desvoltarea motivelor de casare, în lipsa intimațiilor ;

Deliberând,

Asupra motivului de casare invocat în următoarea cuprindere :

«Ecesul de putere comis de tribunalul Teleorman prin jurnalul sus menționat. În adevăr, nu se pot suspenda pricinile, de cât atunci când ambele părți lipsesc sau una din ele a murit și din însuși jurnalul trib. aflat în dosarul No. 862/95 se dovedește că societatea «Teleormanul» s'a prezentat în instanță.

«Cuvântul tribunalului d'a considera societatea «Teleormanul» ca presinte, pentru că ar fi o societate care se ocupă cu daraveri comerciale, fără să fie autorizată să funcționeze conform cu Codul de comerț, constituie un al doilea eces de putere, căci o astfel de hotărîre, tribunalul n'a putut s'o dea, de cât prin violarea legii, promulgată prin decretul Regal No. 2480/900 înserat în Monitorul Oficial No. 41/900, care a recunoscut societății «Teleormanul» calitatea de persoană juridică și a autorizat-o să funcționeze conform statulelor sale».

Având în vedere că tribunalul Teleorman, ca instanță de apel având să judece acțiunea intentată de societatea economică «Teleormanul» prin care reclamă o sumă de bani de la Primăria comunei Alexandria, a considerat pe numita societate ca absentă în instanță de și

din partea societății se prezentase cu procură în regulă G. Ionescu, membru în consiliul ei de administrație, pe motiv că societatea n'ar fi autorizată să funcționeze conform dispozițiilor Codului de comerț, că deci neavând existență legală nu 'și putea constitui nici mandatar care să o reprezinte în justiție, și pentru că în acea zi lipsea de la înfățișare și Primăria comunei Alexandria, tribunalul a găsit că era locul să aplice art. 254 din Pr. civ. și în consencință a suspendat judecata cauzei prin jurnalul No. 6627 din 2 Noembrie 1900 ;

Având în vedere art. 36 No. 2 din legea organică a acestei Inalte Curți, care 'i dă competența a se pronunța asupra cererilor de recurs făcute contra hotărîrilor, fie și nedesăvârșite, sau actelor judecătorești de ori ce instanță, care ar cuprinde un eces de putere ;

Considerând că societatea economică «Teleormanul» în puterea legii promulgată prin decretul Regal No. 2480/900, înserat în Monitorul Oficial No. 41 din 24 Maiu 1900, fiind recunoscută ca persoană morală și autorizată să funcționeze conform statutelor sale, avea existență legală la 2 Noembrie 1900, când s'a pronunțat jurnalul atacat prin acest recurs și a putut deci să fie valabil reprezentată în justiție prin procuratorul G. Ionescu, membru în consiliul său de administrație ;

Considerând că, astfel fiind, când tribunalul prin jurnalul atacat cu recurs, consideră pe zisa societate ca absentă din instanță de și se prezenta prin mandatarul ei G. Ionescu membru în consiliul de administrație, autorizat conform art. 38 din statutele societății, prin această hotărîre tribunalul comite un îndoit eces de putere, căci nesocotește pe de o parte legea prin care se recunoaște ca persoană morală societatea economică «Teleormanul», iar pe de alta vioalează dispozițiunile art. 254 Pr. civ. după care nu se pot suspenda pricinile, de cât atunci când ambele părți lipsesc de la înfățișare ;

Că dar mijlocul de casare invocat fiind intemeiat, recursul cată a se admite ca atare ;

Pentru aceste motive, Curtea, casează, etc. etc.

CURTEA DE APEL DIN BUCUREȘTI Secția II

Audiența de la 5 Noembrie 1901

Președenția D-lui M. PALEOLOGU, Consilier

Prim-procuror al tribunalului Ilfov și Nimfi Popazu în afacerea Ștefan Gorăneanu și Nelli Bozianu

Decizia corecțională No. 1032/901

Atentat la pudoare. — Elementele atentatului la pudoare prevăzut și pedepsit de art. 264 Codul penal. — **Violență.** — Dacă violența poate fi numai materială sau și morală. — De unde poate rezulta violența materială și cea morală. — (Art. 264 Codul penal).

Complicitate. — Atentat la pudoare. — Fapte din care rezultă complicitatea. — (Art. 50 al. II Codul penal).

Parte civilă. — Daune. — Dacă judecătorii pot încuviința întreprinderea desdănnării pentru alt scop de cât pentru partea lesată, chiar cu consimțământul acesteia. — (Art. 36 Codul penal).

1. Pentru ca un atentat la pudoare să cadă sub aplicarea art. 264 din Codul penal, trebuie să se stabilească că a fost îndeplinit sau cercat cu violență, și dovada violenței materiale poate să rezulte din

echimosele găsite pe corpul victimei și mai ales pe părțile intime ale corpului în apropierea și vecinătatea părților genitale, echimose ce dovedesc lupta și rezistența victimei.

Afară de aceasta, pentru existența acestui delict, violența poate să fie și morală, și o întrebuintare de forță brutală nu e indispensabilă pentru ca atentatul să fie pedepsit de legea penală, iar o violență morală ca aceea rezultând din administrarea unor substanțe narcotice sau unor băuturi alcoolice, având de efect anihilarea sau chiar numai micșorarea voinței, este suficientă pentru a imprima actului caracterul penalității, de oare-ce faptul pe care legiuitorul a voit să-l pedepsească este atentatul la pudoare săvârșit fără sau în contra voinței unei femei.

Ast-fel, faptul că victima, înainte de a fi dusă în localul unde s'a săvârșit atentatul, a fost dusă prin localuri publice unde i s'a dat să bea diferite băuturi alcoolice, constituie o violență morală, întru cât acest fapt dacă nu i-a anihilat cu totul voința, totuși i-a micșorat-o.

2. Complicitatea este calificarea legală dată faptelor secundare și accesorii faptului principal, care rămâne independente de acest fapt de oare-ce când participarea este directă, complicele devine co-autor, iar pentru ca art. 50 al. II din Codul penal să fie aplicabil, este suficient ca delicuentul să fi dat ajutorul său cu bună știință în împrejurările accesorii cari au preparat sau facilitat comiterea delictului.

Așa, într'un delict de atentat la pudoare, faptul că o persoană a luat sub protecția ei pe victimă sub cuvânt d'a o duce la plimbare, a pus-o în contact cu atentatorul, a îndemnat-o d'a primi propunerile lui d'a se duce prin localuri publice spre a mânca și bea, și apoi d'a merge împreună la hotel, unde spre a da exemplu, acea persoană s'a desbrăcat și culcat în pat cu o altă persoană, lăsând ca victima să se culce în cel-l'alt pat cu atentatorul, și ațâțând prin lubricitatea ei instinctele cele mai josnice ale victimei, toate aceste fapte fac ca acea persoană să fie complicele autorului atentatului la pudoare, căci prin aceasta acea persoană, cu bună știință a împins pe victimă pe povârnișul pe care trebuia să ajungă la necinstirea ei înlesnind prin aceasta comiterea atentatului de către autor.

3. Nici chiar prin consimțirea părții lezate, judecătorii nu pot să incuviințeze întrebuintarea desdaunării sau a restituirii pentru ori-care alt sfârșit de cât pentru partea lezată, chiar când ar fi vorba de ver-o operă de utilitate publică.

S'a ascultat: d-l avocat Victor Folescu în susținerea apelului părții civile, d-na Nimfi Popazu;

D-l Procuror Stambulescu în susținerea apelului făcut de Primul-procuror al tribunalului Ilfov; și

D-nii avocați C. Cernescu și Horațiu Butoianu din partea lui Ștefan Gorăneanu; D. Comșa, B. Cernea și

Durma din partea lui Grigore P. Zane și pe d. avocat Șorțu din partea lui Nelly Bozianu, cerând respingerea apelului Primului procuror al tribunalului Ilfov și a părții civile.

Curtea deliberând,

Asupra apelurilor declarate de d. Prim-procuror al tribunalului Ilfov și de partea civilă Nimfi Popazu contra hotărârii cu No. 1901 din 16 Octombrie 1901 a suszului tribunal, secția II;

Având în vedere instrucțiunea orală urmată în cauză, expunerile părții civile, rechisitorul d-lui procuror și apărările preveniților;

Având în vedere că prevenitul Ștefan Gorăneanu este dat judecăței pentru atentat la pudoare cercat cu violență asupra copilei Lily Popazu, astă-zî decedată, iar Nelly Bozianu și Zane P. Grigore pentru că cu bună știință au asistat pe Gorăneanu în comiterea faptei ce i se impută;

Având în vedere că din desbateri și din instrucțiunea orală se stabilește următoarele fapte:

În ziua de 28 Iunie a. c. după prânz prevenita Nelly Bozianu se duce la d-na Nimfi Popazu, muma victimei și după ce stă cât-va timp, îi cere voie să ia la plimbare cu dânsa pe copila Lilly. D-na Popazu, bazată pe încrederea ce-i inspira prevenita, care era muma de familie, care fusese pedagogă într'un pension de fete și cu care întreținea relațiuni de prietenie de mai mult timp, îi încredințează pe copila ei de 15—16 ani, cu condiție să o readucă acasă înainte de ora 10 seara. Pe la 7^{1/2} seara, prevenita împreună cu copila ese de acasă, iaș tranvaiul până în dreptul hotelului de France în calea Victoriei, unde se scoboară și pleacă pe jos spre șosea. În piața Teatrului ele observă că sunt urmărite de doi bărbați, dar continuă a se îndrepta spre șosea, unde ajunse, se așează pe o bancă. Cei doi bărbați cari venise după dânsese, se apropie atunci de ele, le adresează cuvântul, se recomandă cine sunt, și după oare care convorbire și preumblare împreună, le propun să suzeze la grădina populară «Transvaal» propunere pe care femeile o primesc. Cu toții împreună se duc la acea grădină, mănâncă, beau țuică și vin, fumează, ascultă cântece obscene și apoi pleacă, iaș o birjă în care se urcă câte patru pentru a conduce pe victimă și pe femeia Bozianu la domiciliul acesteia, dar bărbații opresc birja la berăria numită «Căpitanul» se dau jos și oferă tovarșelor lor câte un pahar de bere. Acestea primesc, intră în berărie și li se servește berea propusă. De aci pleacă iarăși cu toți împreună, se duce la domiciliul femeii Bozianu unde copila Lily văzând că în odaie dormeau doi copii din care un băiat de vre o 15 ani, refuză de a petrece noaptea acolo, și cere să fie condusă acasă la ea.

Preveniții pleacă de aicea cu victima și sub pretext de a lua câte o cafea, o duc la hotel de Londra, unde dânduși nume false cer o cameră cu două paturi, în care intrând, închid ușa, sting lumânarea și Zane cu femeia Bozianu se desbracă și se urcă într'un pat, Gorăneanu cu fata Lily se pun în cel-l-alt.

Gorăneanu atunci, de și i se spuse de femeia Bozianu că fata este fecioară, de și nenorocita victimă plânge și se roagă să o cruțe, cu toată rezistența energică ce ia i

opune, el se încearcă să atenteze la pudoarea ei, în contra voinței ei, și dacă nu s'evârșește atentatul pe deplin, aceasta se datorește numai împrejurărilor că, dată fiind escitarea lui și durata luptei cu victima, ejacularea s'a produs înainte de timp.

A doua zi de dimineață preveniții duc pe victimă acasă la Nelly Bozianu și se retrag.

Copila Lily Popazu, condusă acasă, în prada rușinei și a suferinței morale, sub impresia atentatului s'evârșit asupra ei și convinsă fiind în nevinovăția ei, că fusese complet desonorată, într'un moment de surescitare și de desnadejde pune mâna pe un revolver și și curmă zilele.

Făcându-se autopsia cadavrului nenorocitei copile, se constată că deflorarea nu a avut loc, dar medicul legist găsește pe corpul ei urme de violență, 24 de echimoze în părțile ei cele mai intime și pete de spermă pe cămașă;

Considerând că în ceia ce privește pe prevenitul Ștefan Gorăneanu, că pentru ca faptul s'evârșit de el să cadă sub aplicarea art. 264 Cod penal, trebuie să se stabilească că el a făcut un atentat la pudoarea copilei Lily Popazu, îndeplinit sau cercat, cu violență, de oare-ce victima era mai mare de 15 ani, după cum se constată din extractul său de naștere aflat la dosar;

Considerând că dovada existenței materiale a atentatului cercat, rezultă în mod evident din depunerile martorilor, din actul medico-legal al d-lui medic legist, din arătările co-preveniților lui Gorăneanu, și chiar din mărturisirile sale constante, de oare-ce el atât înaintea trib. cât și astăzi înaintea Curței, recunoaște că s'a culcat în patul în care se găsea victima la hotel de Londra, că a încercat a avea relațiuni sexuale cu ea și că ea opunându-se, a ejaculat înainte de ași putea satisface dorințele;

Considerând în privința violenței întrebuintată de prevenit în s'evârșirea faptului, că această violență poate să fie sau materială sau morală, și că o întrebuintare de forță brutală nu e indispensabilă pentru ca atentatul să fie pedepsit de legea penală.—Că o violență morală ca aceea rezultând din administrarea unor substanțe narcotice sau a unor băuturi alcoolizate, având de efect anihilarea sau chiar numai micșorarea voinței, este suficientă pentru a imprima actului caracterul penalității, de oare-ce faptul pe care legiuitorul a voit să-l pedepsească, este atentatul la pudoare s'evârșit fără sau în contra voinței unei femei;

Considerând că violența morală exercitată în contra copilei Lily Popazu, rezultă din faptul că înainte d'a fi adusă la hotel de Londra unde urma să se s'evârșască atentatul, ea a fost mai întâi dusă la grădina Populară unde i s'a dat să bea țuică și vin, și apoi la berăria Căpitanul, unde i s'a dat bere, după cum rezultă din însuși mărturisirile prevenitului, coraborate cu arătările co-preveniților săi și cu depunerile martorilor: Andrei Andreescu, G. Constantinescu, Vasile Lăutaru și Niță Arsenescu;

Considerând că chiar dacă s'ar stabili că victima nu a băut o mare cantitate de băuturi spirtoase, totuși dată fiind vârsta ei de 15-16 ani, faptul că ea la părăinții ei nu bea vin nici o dată, precum și amestecul

băuturilor, din aceste fapte și împrejurări rezultă pentru Curte convingerea că chiar mica cantitate băută a fost suficientă pentru a-i altera voința și că prin urmare o violență morală a fost exercitată asupra ei;

Considerând că chiar dacă s'ar admite că violența morală nu este suficientă pentru ca faptul să intre în prevederile art. 264 Cod. penal și că se cere în mod absolut existența unei violențe materiale, această violență materială se constată că a fost întrebuintată în comiterea atentatului de către prevenitul Gorăneanu din următoarele fapte și împrejurări:

Considerând că din însuși mărturisirile prevenitului rezultă că el a încercat să aibă relațiuni sexuale cu victima, dar că aceasta s'a împotrivit, din care cauză el n'a putut să și satisfacă poftele sale, ejaculând în timpul cât a durat încercările sale și rezistențele victimei;

Considerând că această mărturisire a inculpatului este coroborată și prin găsirea urmelor de spermă pe cămașa victimei, de către d-l medic legist, după cum se constată din actul său medical;

Considerând că singur acest fapt al neisbucirii prevenitului în împrejurările de mai sus, denotă o opunere energetică din partea victimei, o luptă cu agresorul ei, și în consecință o violență exercitată asupra ei;

Considerând că dacă victima ar fi consimțit de bunăvoie să aibă relațiuni cu prevenitul, este evident că faptul ar fi fost s'evârșit pe deplin, fără nici o împotrivire, fără nici o luptă și fără accidentul care, involuntar l'a făcut să pună capăt agresiunilor sale;

Considerând că, pe lângă faptul de mai sus, recunoscut de însuși prevenitul, mai vine în sarcina lui și depunerea martorului Dumitru Georgescu, chelnerul de la hotel de Londra, care arată sub prestare de jurământ înaintea tribunalului că trecând pe dinaintea ușei odăei în care se găseau preveniții și victima, a auzit *suspine* și cuvintele: «*nu se poate, nu se poate*» de unde rezultă că în dosul acelei uși avea loc o luptă între agresor și victimă și că aceasta implora grație pentru pudoarea ei, fapt care învederează și mai mult existența violenței materiale;

Considerând că proba cea mai evidentă care unită cu împrejurările de mai sus, stabilește în mod și mai neîndoios că asupra victimei s'au exercitat violențe materiale, de către Gorăneanu, reese din actul medical al d-lui medic legist, care constată pe corpul victimei un număr de douăzeci echimose din care multe în părțile intime ale ei, adică la partea internă a vintrei la părțile superioare și inferioare ale feței interne a coapsei, la fața internă a gambei, echimose pe care medicul legist le consideră ca trebuind să fie rezultatul comprimării cu mâinile în timpul unei lupte sau rezistențe;

Considerând că însuși prevenitul Gorăneanu, cercând a explica existența acestor echimose în părțile interne ale coapselor și ale gambei, crede că au fost produse prin introducerea forțată a genunchiului său între picioarele victimei, explicare care asemenea implică ideea unei rezistențe și a unei lupte;

Considerând că nu se poate susține într'un mod plausibil, după cum se încearcă a o face prevenitul, că

echimosile ar preveni din ciupiturile, pe care le-ar fi făcut victimei, pe când erau împreună la grădina sa în trăsura, în chip de glumă sau de jocuri pe care este deprins a le întrebuința în aventurile sale, precum nici din corecțiunea ce ar fi suferit victima de la familia ei, de oare ce locul chiar unde mare parte dintre acele echimose se găsesc situate, dovedesc pe deplin netemeinicia susținerilor sale;

Considerând că faptul tragic al sinuciderii victimei a doua zi după atentat, aruncă o lumină și mai vie asupra acestei afaceri și aduce o dovadă mai mult că atentatul s'a cercat fără voința ei, prin întrebuințarea de mare violență și că crezându-se desonorată prin pierderea fecioriei, fapt pe care-l credea consumat, a preferat să-și curme zilele de cât să trăiască mănjită de acest atentat la pudoarea ei;

Considerând deci că în faptele și împrejurările de mai sus, Curtea găsind dovezi temeinice în potriiva prevenirii Gorăneanu și-a format convingerea că el a cercat să comită un atentat cu violență la pudoarea copilei Lily Popazu;

Considerând că întru apărarea sa prevenitul aleagă următoarele fapte;

1° Că victima era de natura ei ușoară;

2° Că întâlnind-o pe stradă împreună cu Nelly Bosianu, le-a crezut pe amândouă că sunt femei cu moravuri perdute, dat fiind că ele au consimțit să intre în vorbă cu ei, să se plimbe, să suzeze și în fine să meargă împreună cu ei la hotel de Londra unde au intrat câte-și patru într-o singură cameră, s'au desbrăcat și s'au pus în pat; că în asemenea împrejurări nu se putea aștepta la o rezistență din partea ei;

3° Că n'a exercitat nici o violență asupra ei, invocând depunerea martorei Issabela Nathansohn care locuia în odaia de alături, și împrejurarea că victima n'a strigat pentru a cere ajutor;

Considerând că tribunalul de prima instanță, admitând modul de apărare al prevenirii îl achită de verice penalitate;

Considerând în primul loc că antecedentele victimei nu sunt cele pe cari le arată prevenitul și pe cari tribunalul le consideră ca dovedit, de ore-ce din depunerile martorilor: G. Popescu, Maria Cocorăscu, Corneliu Babie și Zinca Vasilescu, se constată că victima era o fată cinstită și cuminte și că asupra purtărilor ei, nimic nu se vorbește de rău;

Considerând că singurile depuneri pe cari se întemeiază prevenitul astă-zi și tribunalul în sentința apelată sunt cele ale martorilor: G. Iliescu și Marin Popescu, din care nu rezultă alt-ceva de cât că ei ar fi văzut-o stând la fereastră și vorbind cu elevi de administrație sau cu civili, fără ca să se constate dacă acei tineri erau cunoștinți personale ale copilei sau a le familiei ei, cu care ar fi putut vorbi, fără a i se face din aceasta o culpă;

Considerând că pe lângă depunerile de mai sus se mai invoacă și arătarea Paulinei Aslan directoarea școlii secundare de fete, făcută înaintea judecătorului de instrucție, prin care arată că ar fi auzit că copila Lily Popazu în anul 1897—98, adică atunci când era în vârstă de verice 12 ani, ar fi umblat pe stradă cu

băieții și că, a atras asupra acestui fapt atenția părintelui fetei;

Considerând că din depunerile acestor trei martori, din cari numai doi ascultați de tribunal, chiar dacă s'ar putea considera ca sincere față cu depunerile martorilor: Popescu, Cocărescu, Babie și Vasilescu, este absolut inadmisibil de a se trage concluzia că victima avea moravuri ușoare, că avea porniri spre viața desordonată, și că subiectivitatea ei este adevărata cauză a acestei afaceri;

Considerând asupra mijlocului al doilea de apărare, că dacă poate fi admisibil ca la început atitudinea prevenitei Bosianu și a victimei, să fi îndreptățit pe Gorăneanu a crede că avea aface cu femeile de moravuri ușoare, se constată însă din arătarea prevenitei Nelly Bozianu și în parte chiar din mărturisirea lui cât și însăși victima i-a spus că avea dinaintea lui o fecioară;

Considerând că chiar dacă, date fiind împrejurările, Gorăneanu ar fi fost până la urmă convins că victima era o femeie publică, mai mult, chiar dacă ea în realitate ar fi fost o asemenea femeie, totuși cercarea sa de atentat, săvârșită cu violență după cum se stabilește mai sus și în contra voinței chiar a unei prostituate, totuși ar cădea sub prevederile art. 264 Cod penal;

Considerând că împrejurările de mai sus nu pot constitui în cazul cel mai favorabil pentru prevenitul de cât circumstanțe ușurătoare, de care Curtea urmează să țină seamă și care sunt menite a-i micșora pedeapsa, iar nu de a face dintr'un atentat bine stabilit, un simplu fapt reprob de morală, dar nepedepsit de lege;

Considerând în privința celui de al treilea mijloc de apărare că era firesc că victima care apărându-și cinstea căuta în același timp a evita ori-ce scandal public care ar fi avut de efect să mănjească și să se resfrângă și asupra familiei ei, să nu strige, să nu anunțe trecătorii, să nu facă inevitabilă intervenția publicului său chiar a poliției, și că din acest fapt nu se poate trage nici un argument în favoarea prevenirii;

Considerând că în privința depunerii martorei Issabela Nathansohn, atât prevenitul cât și tribunalul comit o eroare când afirmă că dormea în odaia de alături și că prin urmare ar fi putut auzi gemetele și plânsetele victimei, dacă în adevăr ele ar fi avut loc, de oare-ce din însuși depunerea martorei rezultă că ea dormea în a treia odaie la numărul 19, și că de aceea în care se găseau preveniții și victima o despărțea odaia cu numărul 18;

Considerând că în asemenea împrejurări se poate foarte bine explica că somnul martorei, la acea distanță să nu fi fost întrerupt de gemetele și implorările victimei, pe care le-a auzit martorul Dumitru Georgescu trecând pe dinaintea ușii;

Considerând în cea ce privește pe prevenita Nelly Bozianu, că ea este dată judecății pentru că cu bună știință a ajutat și a asistat pe Gorăneanu în faptele care au pregătit și înlesnit atentatul comis de el;

Considerând că complicitatea este calificarea legală dată faptelor secundare și accesorii faptului principal care rămâne independente de acest fapt de oare ce când participarea este directă complicele devine coautor;

Considerând că pentru ca art. 50 al. II C. pen. să fie aplicabil este suficient ca delicventul să fi dat ajutorul său cu bună știință în împrejurările accesorii carei au preparat sau facilitat comiterea delictului;

Considerând că prevenita Buzoianu a luat sub protecțiunea ei pe victimă sub cuvânt de a o duce la plimbare, a pus-o în contact cu Gorăneanu, a îndemnat-o a primi propunerile lui și ale lui Zane P. Grigore de a merge la grădina populară, și de a supa cu doi necunoscuți bând, mâncând și fumând împreună cu ei, că tot ea a condus-o la berăria Căpitanul, apoi acasă la ea și în urmă la hotel de Londra, unde s'a făcut atentatul, și unde ea însuși s'a desbrăcat și pus în pat cu Zane ațâțând prin lubricitatea ei instinctele cele mai josnice ale copilei ce'i fusese încredințate;

Considerând că Curtea și-a format convingerea, că prin toate aceste fapte stabilite pe deplin prin însăși mărturisirile prevenitei, prin arătările co-preveniților ei și prin depunerile marilor audiați de tribunal, Nelly Bozianu a ajutat și asistat pe Gorăneanu în faptele carei au pregătit și înlesnit comiterea atentatului;

Considerând că prevenita Nelly Bosianu cunoscând pe victimă de când era copilă mică și știind că este fecioară și cuminte, după cum însăși declară, știa foarte bine că ea se va împotrivi la atentatul care o aștepta, că va lupta în contra agresiunii și că numai prin violență se va putea abusa de ea;

Considerând că, în orice caz, ea cu bună știință a împins pe victimă pe povârnișul care trebuia să ajungă la necinstirea ei, fapt care a înlesnit atentatul comis de Gorăneanu;

Considerând că în consecință faptele săvârșite de prevenita Nelly Bozianu intră în prevederile art. 50 al. 2 Cod penal;

Având în vedere că textele ce urmează a se aplica sunt art. 264 al. I comb. cu 60 Cod. pen. pentru Ștefan Gorăneanu și art. 50 al. II același Cod pentru Nelly Bozianu, care s'au citit de d-l președinte în ședință publică în următoarea coprindere... (urmează textul articolelor 264 al. I, 50 al. II și 60 C. p.);

Considerând în privința lui Zane P. Grigore, că el de și a ajutat și asistat pe Gorăneanu în faptele care au înlesnit atentatul ca și co-prevenita sa Nelly Bozianu, totuși constant fiind că el nu cunoștea pe victimă, că nu știa că este fecioară, că după ușurința cu care acele două femei au intrat în relațiune cu ei, el putea să se înșele asupra condițiunii lor, luându-le drept femei de moravuri ușoare și că în consecință buna știință, unul din elementele esențiale ale complicității lipsind, art. 50 al. II Cod penal nu poate fi aplicabil în privința lui;

Considerând că de și este dovedit că în momentul când în fața lui se comitea atentatul la putoarea victimei, când i se spunea de femeia Bosianu că copila este fecioară, când era el singur martor la lupta și la rezistența ei, el sta nepăsător și nu se gândea să vie în ajutorul victimei totuși acest fapt, oricât de reprobabil și de imoral ar fi, nu intră în prevederile art. 50 al. II Cod penal, complicitatea neputând fi întemeiată de cât pe fapte positive, în *agendo* iar nu pe fapte negative, în *omittendo*;

Considerând asupra apelului părții civile în concluziile sale puse astăzi în instanță, cere ca suma de 10000 lei pe care o pretinde ca despăgubire, să se aloce săracilor;

Considerând că legiuitorul prin art. 36 Cod penal prevede că chiar prin consimțirea părții lezate, judecătorii nu vor putea să încuviințeze întrebuintarea desdaunării sau a restituțiunii pentru orice alt sfârșit, chiar când ar fi vorba de veră-o operă de utilitate publică;

Că față cu acest text de lege, partea civilă nu mai poate fi admisă ca să ceară o sumă pentru alții, și în asemenea caz pretențiunile sale cată a fi respinse;

Pentru aceste motive, Curtea, în majoritate, admite apelul d-lui Prim-procuror al tribunalului Ilfov și condamnă pe Ștefan Gorăneanu la un an închisoare corecțională iar pe Nelly Bozianu la zece luni închisoare corecțională.

Respinge apelul Primului procuror în ce privește pe Zane. Respinge și apelul părții civile.

(ss) M. Paleologu, V. Bossy, Sp. Stătescu

p. grefier, (s) Melidoneanu.

O p i n i u n e

În ceea ce privește pe prevenitul Zane P. Grigore, nu mă unesc cu deciziunea majorității prin care se respinge apelul d-lui Prim-procuror, și sunt de părere a se admite acest apel și a se condamna prevenitul la 10 luni închisoare corecțională pentru faptul de complicitate atribuite prevenitei Nelly Bozianu, de oare-ce le sunt comune, căci Zane încă de la începutul afacerii și până în ultimul moment al ei a fost față, a participat la ele și ceva mai mult, chiar după mărturisirea făcută în instanța de co-prevenita Nelly Bozianu, dânsa la un moment dat dându-și seamă de pericolul în care se afla fata Lily Popazu, a voit să sară din pat spre a-i da ajutor, iar prevenitul Zane P. Grigore a oprit-o ținând-o în brațe.

(s) Sp. Stătescu,

O p i n i u n e

Subsemnatul însușindu-mă în totul motivele de fapt și de drept din sentința apelată, sunt de părere a se respinge atât apelul declarat de d. Prim-procuror cât și acela al părții civile Nimfi Popazu, în contra sentinței tribunalului Ilfov, secția II No. 1901/901.

(s) Gr. Ștefănescu.

Observație. — Deciziunea de mai sus dovedește încă o dată necesitatea introducerii în legislațiunea noastră penală a sistemului «Suspendării pedepsei».

Sunt încredințat că în multe pricini instanțele noastre judecătorești ar fi făcut o largă aplicațiune a acestui sistem și civilizat și uman,

S'ar fi evitat multe distrugerii de familii și de vieți—sar fi pus societatea la adăpost de creșterea numărului acelor copii nenorociți, cari rămași pe drumuri, fără sprijinul părinților, fără să poată inspira cui-va milă, ei, copii de pușcăriași, ajung un element depravat, neadaptabil sentimentelor frumoase, și dușman al societății pe care o de-testă și urăște.

În speță a fost și o împrejurare gravă care a creat inculpaților o situațiune defavorabilă: Sinuciderea victimei.

Curtea chiar zice:

Considerând că faptul tragic al sinuciderei victimei a doua zi după atentat, aruncă o lumină și mai vie asupra acestei afaceri etc.

În sistemul modern al legislațiunii noastre nu se pedepsește suicidul nici complicele său, dar în timpul lui Matei Basarab se pedepsea (vezi întrebarea 14 de sub glava 85).

Este un câștig de sigur pentru iubitori de tradițiune.

E adevărat că avem în tradițiunile noastre dispozițiuni care ar face onoare oricărei legislațiuni moderne de ex.: alin. 6 de sub titlul «Pentru cei ce fură în pisma nescui ca batjocură» din condica Vasile Lupu 9 al. 6 de sub glava 348 a condicei Matei Basarab care zice că:

«Cela ce de mare sărăcie va fura iară nu mult, ce numai cât va mânca și cât se va îmbrăca, acesta să se iaste; iară de vor vrea să'l și certe, mai pre puțin, iară nu ca pre un fur, pentru că se chiamă că a furat de nevoe».

Alin. a v și d de sub titlul «Pentru a unspre-zecea pricină» din condica Vasile Lupu:

«A unspre-zecea pricină ce mai înmășurează glânditul certarea celui vinovat, iastă dragostea, de vreme ce dragostea se aseamănă cu beția, așisderea și cu nebunia și mai veltos iaste și mai rea chinuire de cât acelea de cât toate drept aceea s'a făcut această pravilă.

Cel ce va face vre-o greșală fiind îndemnat

de dragoste, mai puțin se va certa de cum spune pravila.

Orice muiere pentru multă dragoste ce va avea către ibovnicul ei va primi în casa ei fur-tişagul ce va fi el furat, mai puțin se va certa de cum este scris la pravilă».

Acum că aceste dispozițiuni ale trecutului nu ne vin în minte la judecarea nenorociților împinși de mizerie a face răul, sau la crimele pasionale față de cari judecătorii jurați mai ales sunt de o asprime neînțeleasă, și ne vin în minte alte dispozițiuni ale trecutului cum e aceea a pedepsei Suicidului, e o chestie de alegere—dar că tradițiunea e respectată, nu se poate contesta.

Em. M. Dan
Avocat

BIBLIOGRAFII

A apărut în Editura Ziarului «Curierul Judiciar»:

Convențiunile de extradare ale României

Precedate de un studiu asupra doctrinei extradării și urmată de formulare necesare, cum și de legea expulzării, de formulare relative la aceasta, cum și de regulamentul străinilor etc., etc.

Lucrarea e datorită d-lui ȘTEFAN R. SCRIBAN, membru de ședință la tribunalul Neamtu cunoscut deja lumii juridice prin succesul obținut cu Codul civil Popular, cum și din articolele publicate în ziarul Curierul Judiciar.

PREȚUL LEI 2.50

Această lucrare este cercetată și aprobată de Ministerul de Justiție cu ordinul No. 2007/901.

DE VÂNZARE la librăriile: Sococ & Co, Leon Alcalay și L'Indépendance Roumaine din București, precum și la redacțiunea acestui ziar.

Se expediază contra valoare: Timbre, mandat sau mărci poștale

A apărut în Tipografia H. Goldner, Iași, în broșură un important studiu:

Despre delictul Politic

de
M. ȘUTU
Consilier la Curtea de apel Iași

Prețul 1 leu

Rugăm pe abonații noștri, rămași în restanță cu plata abonamentelor, să bine-voiască a achita sumele datorite, cât mai neîntârziat, direct către d-l Codreanu, la administrația ziarului în București, 6 Splaiul Brâncoveanu Voevod, prin mandat sau timbre poștale, sau în mâinile numai a vechilor încasatori autorizați: Manole Herişescu pentru București și I. Riveanu pentru provincie, de la cari vor primi în schimb chilante din registrul cu matcă, prevăzute cu ștampila ziarului nostru.